

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	3 frt — kr.
Félévre	— — — — —	1 frt 50 kr.
Negyedévre	— — — — —	— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	— — — — —	2 frt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BUZA SÁNDOR.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

A pénzügyintézetek és kezelésök.

II.

Mig az intézet adminisztráló és felügyelő testülete boszankodva s megszegyenítve azon tanakodik és törli a fejét, hogy mikép történhetett az a maliciosus sikkasztás, addig a merész s raffinirozott defraudans igyekszik az elsikkasztott összeget biztonságba hozni, felkeresvén példájával egy távoli világrészben biztos menedéket, mi legtöbb esetben sikerül is. Ritkábban és csak azon esetben, ha a sikkasztó az elidegenített jószág elpazarlása, s az élet minden ugynevezett gyönyörűségének undorig való élvezete után a reá váró börtön büntetéstől irtózik: nyul a halált hozó fegyverhez, véget vetvén elzüllött életének, melyet a tisztességes társadalomban már ugyis elvesztett. Még ritkább az az eset, hogy a sikkasztó ügyetlenségéből, vagy a kellő mód hiányában, el nem vitorlázik a messze távolba, s gyáván kerülvén a halál torkát, önként megjelenik a bíró előtt, és elítéltetésének azon biztató gondolattal néz elébe, hogy büntetési idejének letelte után, előbbi életét raffinirozottabb módon, kedvezőbb

sikerrel folytathatja, ennek reményében megelégszik egy pár évi fegyházi kosszttal. — A törvényszék előtt a bűnbánó vádlott védője enyhítő körülménynek hozza fel azon igazolhatlan könnyelműséget és felelőtlenséget, melylyel az intézet vezérközegei a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolják, mi által a sikkasztást oly kecségtetővé és könnyen kivihetővé teszik.

A pénzügyintézetek e mótelyes rákfekélyei nagyobbára a magasabb s vezérközegeket terhelik, ők azokért felelősek. A dolgozó munkásméhek pedig az alattas kezelési közegek, kik szakértelmük, ügyességük, becsületességük és szorgalmuk által nagyban előmozdítják az intézet sikerét.

A pénzügyintézetek rendkívüli szaporodásánál nagyobbodik a szükséglet, jól minősített hivatalnokok nagyobb része bir a kellő minősítéssel; de találatnak kivált a vidéki intézeteknél oly egyének is, kik egy vagy más irányban nem felelnek meg egészen ezen bár egyszerű, de igen fontos szolgálat követelményeinek. Sokan e hivatalt mellék foglalkozásnak tekintik, és mint ilyent némi mellék jövede-

lem elnyerése czéljából keresik s elvállalják. Az is előfordul, hogy némely intézetnél ezen mellékfoglalkozásnak tekintett hivatalt a legkevesebb fizetést követelőre bizzák. Különösen nagy tévedés s hiba, hogyha az ellenőrzés alárendelt szolgálatnak tartatik; holott az ellenőrzéssel megbízott egyénnek anynyi szakképzettséggel kell rendelkeznie, mint a közvetlenül fölötte álló tisztviselőnek.

Egy derék pénzügyintézeti hivatalnok minősítése feltételezi a szükséges szakképzettségen kívül a szigorú becsületérzést összekötve erkölcsös, feddhetlen életmóddal; legyen higgadt nyugodt megfontolással, és ment minden szenvedélyességtől s izgatottságtól; ne ámtitassa el magát a pénz fényétől, hanem tekintse azt mint bármi más árufélét; szükséges, hogy rendezett viszonyok között éljen, az adósságot és váltókiállítást kerülje; legkevésbé pedig hódoljon bármilyenü hazard-játéknak.

Ellenben a pénzügyintézeteknek nem csak kötelességük, de saját érdekükben fekszik közegeiket oly díjaztatásban részesíteni, hogy anyagi gondokkal ne küzdjenek, és családos-

TÁRCZA.

Ki ne hinné? . . .

Ki ne hinné — mondják
Bánya az életünk:
Sötét aknáiban
Aranyat keresünk.

Dolgozunk, munkálunk
Nap, mint nap hosszában
Drága kincs van rejtve
A napi munkában.

S ki szorgalommal él:
Az aranyat talál . . .
Bár a nem remélt kincs
Sokszor csak a — halál!

Firmstall Károly.

Karcolatok.

— Dumay Jánostól. —

V.

Reggel alig pitemallott, a hajó legénysége talpon volt, elkészültek az utra, le Orsovára. Mikor a kapitány udvarias kopogtatása hallatszott a salon ajtaján, én már

készen is voltam az öltözködéssel. Több utas szállott fel hozzánk, köztök az én peches öreg főmérnököm is, ki Herkules fürdőre igyekezett. A gőzös egy hosszut füttyölt s csakhamar egyet mozdult a nagy hajó s elszakadtunk a parttól, hogy végig menjünk a Duna legszebb útján. Ez az öreg folyam ebben az útjában mutatja be magát a legnagyobbak. Öregnek nevezem hiszen alig van víznek oly nagy útja, mint a Dunának, mely az ókor irataiban Danúbios néven oly sokszor előjön, hiszen Herkules e folyam forrásától hozta az olympiai győzőknek az olajfa galyat, s e vizen hajózott Iazon az argonautákkal a mythos szerint.

Belgrádtól Orsováig határt von a Duna hazánk és Szerbia között, egyik oldalon tehát magyar, a másikon szerb helyeket látunk. A kapitány előzékenysége igen kedvessé tette ez utamat. Felmentünk a parancsnok hidra s onnét magyarázta és mutogatta meg a legszebb panoráma szebbnél szebb képeit, előadását közbeszótt történetei fejtegetései tették még élvezetesebbé.

A híres Milosz, ki disznó hajcsárból lett Szerbia ura, itt Belgrád környékén élt legtöbbet, Belgrád közelében Topsisiderben gyítkolták is meg nyári palotájában, itt is van eltemetve. Érdekes volt róla hallanom, hogy mily egyszerűen szolgáltattott ez az

ember igazságot. Találkozik egy munkás emberrel, ki két kapát visz a vállán. Mire egy embernek két kapa! Az egyik nem lehet igaz jószág. Rá kiált, hol vetted azt a második kapát? Az uton találtam, mondá ijedten a paraszt, egy fához támasztva, gondoltam gazdátlan jószág, elhoztam. Milosz sajátkezüleg esipte nyakon az atyafit, a rendőrségre vitte, s ott olyan 50-et hegedültetett reá, hogy majd bele halt a paraszt. Hát mármint hol kapja meg a gazdája igaz jószágát, ha te gazember elhoztad onnét?

Ismét egy kis szerb faluhoz érünk. Hirét vette Milosz, hogy e helyen két napja fekszik temetetlenül egy szegény szerb, mert nem maradván semmije, ingyen nem akarta a pápa eltemetni. Harmad napra megjelen Milosz, elmegy a pópához, kifizeti busan a stolát, a rendőrséggel maga is részt vesz a temetésen. Kérnek a temetőbe a pápa csodálkozva látja, hogy két sir van ásva egymás mellett, holott az ő tudomása szerint csak egy halott van a faluban. A szertartásnak vége, elhantolják a sirt, mire jelt ad a fejedelem, a rendőrök megragadják a pópát s azon elevenen betemetik a másik sirba. Így szolgáltattott igazságot a derék Milosz ur.

Homolicz csángó telep, arrább Szendrő vára tűnik elő, mely valószínűleg Árpád korában

tul becsületesen élhessenek; hogy adósságesinálásra ne kényszeríttessenek, és csalásra avagy sikkasztásra ne csábítassanak; végre gondoskodjanak a becsületesen betöltött szolgálati idő lejártával közegeik megérdemelt nyugdíjaztatásáról.

A pénzügyek jól felfogott érdeke kívánja, hogy magok gondoskodjanak egy derék, haszonvehető tisztikar sarjadékáról. Nem szükséges e célra diplomás egyéneket keresni. Legalkalmasabbak tisztességes, becsületes szülőktől felnevelt 16—17 éves ifjak, kik a polgári iskolát kitűnő eredménnyel végezték, s kiknek a számviteli és pénztári munkákra kedvük, hajlamuk s tehetségük van. A hivatali főnökök ne sajnálják a fáradságot ezen fiatal növendékeket, mint gyakornokokat az üzlet minden ágaiba fokozatosan bevezetni, és oktatni; mi által nagy érdemet fognak szerezni egy derék, haszonvehető tisztikar kiképezetése körül az intézetek javára. A fiatal, még nem önálló aspiránsok maradjanak szülőik vagy rokonaik körében, kik őket minden illetlen társalkodástól megóvják, és fiatal keblökben ébren tartásuk jövőre is nem csak a becsületes, hanem a vallásos erkölcsi élet égő lángját, mely legerősebb óvszer a pénzkezelési szolgálatnál oly gyakran előforduló csábítások ellen.

Hilaris.

Politikai szemle.

Éppen a kánikulai időszakra esik a megerősített három egyházpolitikai törvény

a kereszténység első századában már lakott hely volt. Erre vall egy újabb kiásott ókori keresztény templom is. A szerb parton levő Dobroviczával csaknem szemben van a Senki szigete, mely Jókai egyik legszebb művében fordul elő. Lejebb Róma látszik török várromjával. Már Bázianál mind szebbé válik az út, mellette van a mi egyik büszkeségünk, a Széchenyi út, mely levisz egészen Orsováig. Olyan ez az út, mint egy sziklába tört erkély, mely hosszan húzódik a Duna partján s melyet megmászhatatlan hegyek boltoznak. A másik oldalon, de sokkal lejjebb Gospodin szirtjénél égbe nyuló, vízmosta sziklákon négyszögű fekete lyukak láthatók bevésve és ezek felett hidalások romjai és sziklavágások láthatók. Ez a híres Traján útja. Abban a korban óriási munka lehetett az éreksziklába bevéssett gerendákra hidat készíteni, hogy hadait Traján ott átvezethesse. Gradistyén alul a Duna közepéről előbukik a Babagály szikla. E hely arról nevezetes, hogy az utast jól leöntik vízzel, ez már ősi szokás s minden utasnak át kell rajta esnie, ez a babagályi keresztelés. Egyedüli kereszttség, melyből a zsidónak is kijut. Galambóczon egy óriási szikla csucsán fekszik az a vár, hol Rozgonyi Cziczella bocsátotta vízre csapatját, melyet a hős magyar nő a török ellen vitt. Ott hol egykoron „lepke szellő” lebegteté Rozgonyi Cziczella tenger zöld ruháját, s Jézus és Allah kiáltásoktól viszhangozt a bérez, most csak mély esend köszönt felfé. Hívják e helyet Golubácznak is. Itt

végrehajtási rendeleteinek nyilvánosságra hozatala. A miniszteri rendeletek rengeteg száma bocsátódott ki f. hó 2-án. Akik hivatalosak lesznek mint állami anyakönyvvezetők eligazodni e rendeletek rengetegében, duplán verejtékezhetnek a gondtól, hogy miként is fognak eligazodni a labirintban. Azonban vigasztalódhatnak azzal, hogy ha izzadni, verejtékezni fognak tőle, jut egy kis apró pénz zsebkezdőkre, a verejték letörlesztésére. A hivatalos lap nem győzte expedálni a miniszterek rendeleteit. Első feckének a miniszterium két rendeletét tette közzé, a melyek szerint a kormány az állami anyakönyvekről, a házassági jogról és a gyermekek vallásáról szóló törvényeket október elsejével életbe lépteti. A belügyminiszter rendelete az állami anyakönyvekről a lehető legkövérebb kötetet teszi ki. Izzadhatnak tőle a szerencsétlen anyakönyvvezetők, midőn tanulmányozni fogják ebben a ezudar melegben, mikor annyian kapnak alkalmi napszurást.

Az igazságügyi miniszter rendelete a házassági törvény végrehajtásáról csekély 93 szakaszból áll. Lelkökre köti az anyakönyvvezetőknek, hogy a házasságkötésnél komolyan viseljék magukat, az esketés helyét tartásuk tisztán. Esketésnél az illető polgári eskető tisztviselő vegyen magára tisztességes ruhát, ha lehet magyar atillát nemzetiszínű karszalaggal felékesítve. Esketés után figyelmeztetniük kell a polgárilag egybekeltek, miszerint a polgári kötéssel még nem tettek eleget vallási köteleseiknek s ezért oly időben kell tartaniok a polgári egybekötést, hogy közvetlen utána az egyházi áldást is kérhessék. Ezekben állana a törvénynek „tapintatos” végrehajtása. Ez a „csalógány nóta”.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a februári rendelet azonnal hatályát veszti, mihelyt a házasság-

születnek az állatokra oly veszedelmes kolumbácsi legyek, s innét repülnek szét az ország más részeibe, hogy véres csipéseikkel pusztulást és öldöklést vigyenek a szegény barmok közé. Látszik is ott egy nagy barlang. A monda azt tartja, hogy enu egy óriási sárkány lakik, annak a trágyájából kél ki az a veszedelmes légy ezer számra. Még az a jó, hogy némely esztendőben igen kevés jön ki s hamar elpusztul. Természetes, hogy a közelben legveszedelmesebb még az emberekre nézve is.

Elértünk az aldunai munkálatok kezdetéhez. Itt a sziklába vésett óriási márványtábla van, a Baross tábla e felirattal: „Isten áldása legyen e művön és megalkotóján. Az al-Duna szabályozása megkezdett I. Ferencz József uralkodása, gróf Szapáry Gyula miniszterelnöksége és bellusi Baross Gábor minisztersége alatt. Ezután már mindenütt nagy furó és kotró hajókkal találkozunk, körülveve fekete lobogós dinamit-hajókkal. A kiálló sziklák miatt ugyanis veszélyes lévén a hajózás, e sziklákat a víz alján vagy szétzúzzák a Lobnitz féle 80—100 métermázsás zuzókkal, vagy befurnak a sziklába s dinamittal robbantják szét s aztán a kotróhajók veszik át a szerepet, ezek kikotorják a törmelék sziklákat, követet. Felesleges említenem, hogy e munkálatok roppant veszedelmesek s nagyon sok emberéletbe kerülnek csak évenként is, melyekről ritkán beszélnek az újságok, mivel titkolják, nehogy elvaduljanak a munkások e nehéz kenyérkeresettől. Dreszkovácznál

jog életbe lép. Daczára ennek azonban, holmi hereze-hurezára újabb ok lesz még elég.

A szabadelvű kormány tehát nem törődik a kánikulás idővel. Míg a képviselők pihennek, ő felhasználja a csendet s dolgozik és dolgot ad előre. E mellett egyre-másra, derűre borura csinálja a kinevezéseket, hogy a parlamenten kívül is elbástyázza magát a jövő küzdelem esetére. Ilyenek a többi közt a grófi, bárói kinevezések. Most már elhatározott tény az országgyűlés feloszlatása a jövő 1896-ik év őszén. A kormány a maga részéről megtesz mindent a végeshetőségre. Vajjon az ellenzékiek gondolnak-e a jövőre?

Gyilkos villamosság.

„Bécsben június 28-án délben borzasztó halállal mult ki egy munkás. A Kollrat-ringen a 9-ik sz. házban az itteni villamossági társulat két szerelője Danzer János és Nittel Adolf a villamos vezeték megvizsgálásával voltak elfoglalva. A vezeték drótjai a pinczében, még pedig egy rekesztékben vannak, melyre elővigyázatból rá van írva: „Vigyázat!” és „Nem érintendő!” Danzer e rekesztékben manipulált, Nittel nem messze tőle. A szigorú előírás daczára Danzer elmulasztotta a védő kausuk-kezttyüket fölhuzni. E vigyázatlan-ságért életével lakott. Nittel egyszerre tűzfényt látott föllobanni, két drót érintkezésbe jött s amint Nittel — rosszat sejtve — oda-sietett, Danzert a dróthoz tapadva, holtan találta. Danzer 31 éves volt és nő. Eddig a hír. — Miután gyakrabban van alkalmunk hasonló esetekről olvasni, azt hiszszük, nem lesz érdektelen a nagy közönségre nézve, ha egy kis magyarázatot esatolunk e hirhez. Erre indit bennünket az a tapasztalat is, hogy a napi lapok rendszeren hibásan fogják fel a

mely 800 lábnyira fekszik a Duna felett, nagyon veszélyes az átmenet a vízben levő sziklák közt, egyetlen biztos ut van, mely Széchenyi érdeme, ki Vásárhelyi Pál mérnökkel dolgozott rajta. Legszebb a munkálás Grebennél. Hogy a hajózást ugyanis biztossá tegyék a Dunán, részint szétzúzzák a már előbb említett módon a sziklákat, részint szűkebbre szoritják a medrét, hogy magasabb legyen a vízállás. Ez utóbbi készülni Grebennél, hol óriási gáttal erős kőfalat készítenek, mely a meder szélességét felére szoritja. A legérdekesebb a dologban az, hogyha készen lesz hazánk e több milliót elnyelő munkálattal, azzal Szerbia földjét hat négyszög öllel nagyobbítja meg, s mégis a tolvaj szerbnek a gáthoz szükséges kéért, melyet az ő partja előtt fekvő hegyéről fejtenek le, kubik méterenkint 12 arany krt. kell fizetnünk. Éjjel villamos világítás mellett dolgoznak.

Arrább a Kazán szorosba jutunk. Hogy mennyire összeszorul itt a két sziklahegy közt a víz, arra nézve csak azt kell megjegyezni, hogy a mig a Duna Budapesten a lánczvidéknél 380, Grebennen alul két ezer, Szilisztriánál pedig 2600, addig a Kazán szorosban 117 méter csak a víz szélessége. Itt a Duna mélysége 55 méter. A sziklába vésve márvány kövön olvashatjuk „Széchenyi emlékének, a magyar mérnök és építész egyet 1875.

Alább egy alagut látható a hegyen keresztül, a szárnyas egér barlang, 8—9 kilométer hosszú. A Stürbenz hegy hason-

szerencsétlenség okát. Mindig azt mondják, hogy az illető megérintett egy villamos drótot és az okozta a szerencsétlenség halálát. Ez határozottan téves állítás, melylyel nem volna szabad az olvasó-közönséget felültetni. A dolog úgy áll, hogy a villamosság csak akkor képes egy embert megölni, ha először tulságosan erős, másodszer ha keresztül megy a testen. A villamos gépnek vagy villamos telepnek két végpontja van, melyeknek mindegyike egy-egy dróttal van kapcsolatban. Az egyik drót kivezeti a villamosságot, a másik drót pedig — ha az előbbivel érintkezik — visszavezeti a villamosságot a telephez. Így van meg a villamosság körfolyama és csakis ebben az esetben képes a villamosság munkát végezni. A villamosságot kivezető és visszavezető drótok — munka szünet alatt — nem érintkeznek egymással, tehát nincs körfolyam, de ha olyan testtel kapcsoljuk össze — szándékosan vagy véletlenül — a két drótot, mely vezet a villamosságot, akkor rögtön meg lesz a körfolyam és a villamosság képes lesz a munkát végezni, vagy rombolni. Ámde az emberi test vezeti a villamosságot, habár nem oly jól, mint a fémdrót — azért ha egyik kezünkkel megfogjuk az egyik drótot, a másik kezünkkel érintjük a másik drótot, akkor mindjárt meg lesz a körfolyam az emberi testen keresztül és a villamosság az emberi test véredényeit elpusztítja még pedig azért, mert csak nagy erőfeszítéssel tud az emberi testen keresztül menni. Ily módon belső elvérzés, vagy más szóval gutaütés következtében áll be a halál. Az eddigiekből világosan érthető, hogy csupán egy drótnak érintése következtében nem jöhet létre villamfolyam az emberi testen keresztül, tehát így nem is gyilkolhat a villamfolyam. Ahhoz, hogy gyilkolhasson a villamosság, be kell igtatva lenni az emberi testnek a villam-folyam körébe, ami mindig

nevű generálistól vette a nevét, ki idáig üzte a törököt és semmisítette meg haderejét. A Veterán barlangban pedig a török világ idején a hasonnevű tábornok 8 ezer emberrel vont a magát. A hegy belül üres. Traján dicsőségét is egy tábla hirdeti e felirattal: „Tabula Trajana,“ a Traján táblája.

Mint mondtam, egy öreg főmérnök is utazott velem. Az öregot rendkívül érdekelte a kapitány élvezetes magyarázgatója s bár észrevehetően mellőzve őt, folyton nekem beszélt, az öreg mégis folyton mellettünk volt. Eleinte nem tudtam megmagyarázni magamnak, mi oka lehet a kapitány hidegségének e jámbor öreg ur iránt, míg aztán ki nem tört közöttük a nagy vész és fergesség. Az érdekes elbeszélés ugyanis annyira meghatotta a jó öregot, hogy önkénytelenül felkiáltott néhányszor „nem lehet az“; a kapitány elhallgatta egy párszor, míg aztán végre kemény hangon azt mondja neki: „hallja az ur, én nem az urnak beszélek, azt már vehette észre, s bár nehezen, de uralkodva magamon már többször szó nélkül hagytam, hogy lehazudtol, most már azt mondom az urnak, ne merje még egyszer azt mondani, hogy „nem lehet az“, mert elfeledtek mindent s a vízbe hajítom az urat.“ Alig tudtam a derék kapitány ural magam is megértetni, hogy esze ágában sem volt az öregnek kétségbe vonni az ő szavainak hitelességét s csupán csak a csodálkozás kifejezése volt az öreg felkiáltása.

Orsova mellett elhaladva, — ide vizsgálóvet nézünk be Ada Kale szigetével

csak a két drótnak egyidejű érintése által történhetik. Ha azonban úgy volna a villamos vezeték berendezve, hogy a visszavezető drót a földbe volna beásva, akkor, — ha valaki nedves földön állva, — érintené csupasz kézzel a föld feletti drótot, rögtön beigtatná testét a villamfolyam körébe és így veszélyeztetné életét. Azonban a villamos vezetékéknél a föld nem szolgál vezető drót gyanánt, kivéve a telegráfot és telefont, — melyekben a villamfolyam gyenge, — meg a villamos vasutnál, ahol a veszedelmes sziget vezető úgy elvan rejtve a föld alatt, hogy lehetetlen hozzájutni. A bécsi szerencsétlenségénél is a föld felett volt mind a két vezető drót és úgy történt a gyilkosság, hogy Danzer János mindkét drótnak egyidejű érintése által kapcsolta be saját testét a villamfolyam körébe. Hogy ez így volt, az abból következik, mert Nittel tüzfényt látott föllobbanni, ami csak akkor történik, ha a két vezető drót érintkezésbe jő. Mikor ez a tüzfény keletkezett, Danzer már akkor nem élt. Ez a tüzfény Danzer halálos vonaglásának volt az eredménye. Amint Danzer a két vezető drótot egyidejűleg érintette, az így keletkezett villamfolyam izmait görcsös rángatózásba hozta és ennek következtében ért össze a két drót, jött létre a tüzfény.

Fürdői levél.

Feketehegy, 1895. évi július hó 6. T. Szerkesztő Ur! Szepesmegye félreeső zugában, kevesek által ismerve fekszik Feketehegy — Schwarzenberg — klimatikus gyógyhely, mely hidegvíz gyógyászatával leginkább idegbajosoknak ajánlatik. És sajátságos! Daczára annak, hogy sehol, sem plakátokon, sem lapokban nem olvashatni e fürdőről, mégis most a saison kezdetén, közel 150 vendég van már itt. És e szám mindig növekedni fog, míg a

együtt — a vaskapu felé siettünk. A vaskapunál gyönyörű alkotás az a csatorna, melyen víz rohan majd át hatalmas gályákat víve zuhogó habjain. A csatorna mélysége több öllal a Duna alatt van. Rövid idő múlva a Duna vize fog ott uralkodni, hol mi most száraz lábbal sétálgatunk s a magyar állam belépő díjat szed a hajóktól, ha a kapun átakarnak jönni.

A szellem külömbőségéről.

— La Rochefoucauld —

Közlő: Czelli Ruffia.

Jóllehet, hogy a szellem minden tulajdonságai találkoznak egy lángészben, mindazonáltal vannak a lángésznek is saját és különleges vonásai; szelleme fényének korlátai; mindig egyenletesen s ugyanazon tevékenységgel működik; a távollevő tárgyakat úgy külömbözteti, mintha közel lennének; felfog, elképzeli legnagyobb dolgokat; látja és ismeri a legparányibbakat is: gondolatai emelkedettek, kiterjedtek, igazak és érthetők; behatoló képességét mi sem kerül ki s ez gyakran befolyik arra, hogy a homály daczára is felfedje az igazságot, mely mások előtt rejtve van.

A szép szellem — bel esprit — mindig nemesen gondolkozik; könnyedén hoz létre világos, kellemes és természetes dolgokat; látatja azokat saját legszebb verőfényükben, felékesíti mindazzal, mi azoknak

400-at el nem éri. Ime egy fürdő, mely reklam nélkül is szépen existál! S ezt az Isten-től kapott természeti előnyeinek kivül főleg olesóságának köszönheti: Mert lakást naponként 40 krtól 1 frt. 20 krig kaphatni. A napi ellátás pedig — közös étkezés — 1 frt. 30 krba kerül. S így 4 hetet 60—70 forinttal el lehet itt tölteni, még pedig a legkellemesebben. Budapest nagy contingensét szolgáltatja a fürdővendégeknek. Utána következnek az Alföld. Szatmár, Nagy-Károly és M.-Szalka is képviselve van. Ma érkezett ide Kiss Áron ur családjával Debreczenből.

Ugyan csak ma este a merényi—szomszéd község tüzkárosultai javára hangversenyt rendez a fürdőközönség a következő programmal: 1. Zongorán játszik Pogány Gyuláné öngyűsége. 2. Magyar dalokat énekel Szücs Vilmosné öngyűs. 4. Első betegem; irta és felolvassa Hoffbauer Olga k. a. 4. Simon Judith; szavalja Szerény Gizella k. a. 5. Le a kásával! irta és felolvassa Dr. Frankó László ur. 6. Dal a szegény Arjéről; szavalja Klenovics György ur. A program minden egyes száma oly biztos kezekben van, hogy ezt előre is a legjobban sikerültnek mondhatom. A jegyek is előre el vannak adva, úgy hogy a szegény tüzkárosultaknak 50—60 frtot fog jövedelmezni ezen est. Holnap reggel aztán, amidőn a fürdőközönség lemegy Merénybe istenítiszteletra, ki is osztják mindjárt a tiszta jövedelmet a tüzkárosultak között az ottani közs. előjáróság közbejöttével.

Némileg lehangelő csak az, hogy 3 nap óta kedvezőtlen időjárásunk van. Borult, szeles, sőt esős is. De reméljük, hogy nem marad így sokká, s hogy szép verőfényes, meleg időnk is lesz még. Most annyira lehűlt a levegő, hogy csak felöltővel lehet a szükséges sétákat végezni.

Az itteni kuráról még meg kell jegyezni, hogy az egészen Kneip elve szerint

megfelel; behatol mások izlésébe, kizárja gondolataiból azt, ami haszontalan, vagy pedig visszatetsző lehet.

Az egyenes, könnyed, rábeszélő szellem ki tudja kerülni és felülmúlja a nehézségeket. Könnyen hajlik oda, ahova akar, megismeri azok szellemét és kedélyét, a kikkel dolga van; óvatosan eljárva érdekeikben, előre hatol s bekebelezi a magáéit.

A jó szellem úgy látja a dolgokat, a hogy azoknak látszaniok kell, megadja értéküket, a mint érdemlik, olyan dűlőbe fordítja őket, mely reá nézve előnyösebb, s szilárdan ragaszkodik gondolataihoz, mert ismeri azok minden erejét és okát.

Van külömbőség gyakorlati — utól — és alkalmi — d' affairet — szellem között; átérthetjük az alkalmat a nélkül, hogy részletes érdekeinkre alkalmaznók. Vannak emberek, kik ügyesek mindabban, a mi reájok éppen nem tartozik, s járatlanok abban, a mi saját érdekeikbe vág; vannak ellenben mások, kik bizonyos korlátolt ügyességgel bírnak bár olyan dolgokban, melyek őket érintik, s a kik meg tudják lelteni előnyeiket minden dologban.

Lehet szellemünkben bizonyos komoly vonás s mondhatunk egyszersmind gyakran kellemes és játszó dolgokat. A szellem e neme minden koru és állásu egyénben megfér. Az ifjak rendszeren játszó és tréfás szellemek anélkül, hogy komolyak volnának; s ez az, ami őket gyakran alkalmatlanokká teszi.

Miről sem nehezebb megfeleledkeznünk

van berendezve. Hideg vizbeli fürösztés mellett leöntések, térd- és czomb-locsolások, víz-taposás, harmatos fűben való meztelábos sétálások stb. stb. lesznek a betegnek előírva. A víz hőmérséke 20° és 8° között R. szerint változik. — Az étrend is egészen elütő az otthonitól. Reggel tej, vaj, turó és grahamkenyér; délben főzelék, sült, tészta és gyömlős; este könnyű főzelék, tej, vaj, turó és kenyér. — A vizontlátásig!

Hazánk.

A katolikus autonómia.

A Pesti Napló jelentése szerint az utóbbi minisztertanácson, melyen az egyházpolitikai törvények életbeléptetésére vonatkozó rendeleteket állapították meg, W l a s s i e s Gyula kultuszminiszter hosszabb előterjesztést tett a katolikus autonómia dolgában. A nevezett lap szerint ezzel az autonómia kérdése az elméleti tervezetés és ködös régióiból a konkrét alkotás terére vitetett át, nekünk azonban alapos okunk van kétfelkudnunk ebben, annál is inkább, mivel a Haas és Deutschék lapja maga is három hasábon keresztül hangoztatja az e l h a m a r k o d á s veszélyeit és először a néppárti és egyházpolitikaellenes mozgalmak megszűnését várja, hogy az autonómiai kongresszust összehívják, vagyis az autonómiát — mint eddig, ugye zentul is — elvben akarja a kormány, a valóságban pedig elodázza azt ad graecas calendas.

2300 pályázó.

A betöltendő 23 anyakönyvi felügyelői állásra vagy 2300 pályázó van. Mindegyik

mint arról, hogy ezélunk mindig élcesnek lenni; s a taps, mit néha nyerünk másokat mulattatva, nem éri meg azt a vállalkozást, hogy kitegyük magunkat azon szégyennek, hogy másokat untatunk, midőn azok nem a legjobb kedvökben vannak.

Az élces, de mégsem keserű guny — moquerie — *) a szellem egyik legkellemesebb de legveszedelmesebb tulajdona. Mindig tesz az, ha finom, gyöngéd; de mindig is félünk azoktól, kik igen gyakran élnek vele. Az élces guny mindazonáltal megengedhető, ha nincs keverve roszakarattal, s ha abban azon egyéneket is résztvenni engedjük, kikről szó van.

Bajos, gunyolódó szellemmel birva tréfás, enyelgő kedélyt szenvedni, vagy pedig affectálni azt, hogy nem szeretünk kedélyesen gunyolódni — mókázni; nagy igazságérzetre van szükségünk, hogy huzamosb időig gunyolódva tréfáljunk anélkül, hogy e két szélsőség egyikébe vagy másikába ne essünk.

A tréfa-guny — raillerie — bizonyos hangulata, színe a pajkos vidámságnak, mely a képzeletet foglalkoztatja, nevetségesnek tüntetvén fel a neki jelenített dolgokat: a kedély több-kevesebb kellemével vagy kesernyével elegyíti azokat.

Van bizonyos finom és hizelgő tréfa-guny, mely csupán a szóban levő személyek azon hibáit érinti, melyeket azok szívesen

*) Moquern tréfa, guny; talán innen a magyar „mókázás.”

felügyelői állásra tehát átlag éppen száz aspiráns van és ami a legnevezetesebb, valamennyi jelöltnek hatalmas protekciója van. Valóban nehéz helyzetben van a kormány, nem annyira a jelöltek miatt, mint inkább protektorai miatt.

Mi történik az anyakönyvekkel?

Az összes felekezetek lelkeskedő pap-sága kétségben volt az iránt, hogy mi történik az általok vezetett anyakönyvekkel, be kell-e azokat szolgáltatni s ki lesz jogosult a kivonatok kiszolgáltatására. E kérdésben a már publikált rendeletek nem intézkednek, hanem a Pester Lloyd, mint jól ellátott egyházpolitikai forrás némi felvilágosítást nyújt. Megnyugtatja ugyanis az 500 izraelita anyakönyvi kerületben alkalmazott anyakönyvvezetőket, hogy birtokában maradnak az általok vezetett anyakönyveknek, s egyedül az ő joguk lesz azokból a kivonatok kiszolgáltatása. Valószínű tehát, hogy a kormány ezt az elvet alkalmazza a keresztény felekezeteknek eddig anyakönyvvezetést teljesített lelkészeivel szemben is.

A néppárt és Eötvös Károly.

Jellemző hirt közöl a nagyváradi Tiszántul Keckemétről, az Eötvös-Justh-Kossuth féle függetlenségi pártszervezkedés tüzhelyéről. A mint ugyanis az idézett ujság értesül, Eötvös Károly ismeretes kirohánása a néppárt ellen a magyar alföld e törzsgyökeres nagyvárosában éppen a függetlenségi és 48-as pártra nézve idézett elő bomlasztó hatást s újból felelevenítette a már-már elesendesült néppárti szervezkedést. A keckeméti függetlenségi polgárok visszautasítják Eötvös Károly politikáját s megszervezik a néppártot, nehogy Eötvösék belehajtsák őket a kormánypartba.

bevallanak; tréfa-guny, mely ügyesen tudja más-kép jeleníteni a korholás képében jelentkező dicséretet, mely leleplezi mindazt, a mi az egyénekben kellemes, szinlelve éppen azt, hogy rejteni akar.

Éles szellem — esprit fin — és fufangos szellem közt — esprit de finesse — nagy a különbség. Az előbbi mindig tesz az, ha finom, gyöngéd; de mindig is látja a legparányibbakat is; a fufangos szellem soha sem halad egyenes irányban; mindig mentség után futkos és kitérésekkel él, hogy ezéljét elérje. Ezen magatartása rövidesen lelepleztetik: mindig remeg s soha sem irányul magasabb dolgokra.

Van bizonyos különbség tüzes — e. de fen — és ragyogó — e. brillant — szellem között; a tüzes szellem messzebb halad s nagyobb gyorsasággal. A ragyogó szellemnek több az ellensége, megegyezésre való készsége és igazságossága.

Az emelkedett, magas szellem könnyed és alkalmazkodó, mindig kellemes, ha csak nem izetlen — fade — az.

A körülményes szellem, — e. de datail — rend- és szabályszerűleg alkalmazkodás a neki jelenített dolgok részleteire. Ez az alkalmazkodás rendszerint a legkisebb dolgokra szorítkozik; mindazonáltal nem zárja ki a magasabb szempontokat; s midőn e két tulajdonság egy és ugyanazon szellemben találkozik, végtelenül magasabbra emeli azt a többiek felett.

A szép szellem — bel esprit — kifejezéssel sok visszaélés történt; noha minden,

A püspöki kar és az egyházpolitika végrehajtása.

Az egyházpolitikai törvények szentesítése alkalmával tartott püspöki konferencia egyik főbb megállapodása az volt, hogy az episkopatus akkor még nem vólte elérkezettnek az időt, hogy a polgáriházasság ügyében megadja az utasításokat. Ezt a határozatot azzal okolták meg, hogy, mivel sem a házassági peres eljárás kodifikálva nincs, sem a kormány végrehajtási utasítása nem ismeretes, az episkopatusnak várakozó álláspontot kell elfoglalni, míg a kormány további intézkedései akeziójának a kellő alapot megadják. Mindaz, a mi az egyházpolitika kérdésében a püspöki kar részéről történt, abban foglalható össze, hogy Schlauch Lőrincz nagyváradi biboros elnöklele alatt bizottság küldetett ki azzal a feladattal, hogy áttanulmányozván a törvényt s az időközben kiadandó utasításokat, annak idejében tegye meg javaslatait. Értesülésünk szerint ez a bizottság azonnal megkezdi munkásságát, mihelyt az összes végrehajtási intézkedések publikálva lesznek. Ez a bizottság jelentést tesz tanulmányainak eredményéről a püspöki konferenciának, a melynek összehívása rövid idő alatt várható s akkor valószínűleg közös pástorlevelet bocsát ki az episkopatus, a mely meghatározza a klerus magatartását a reform végrehajtásával szemben.

Külföld.

Lázadás Maczedoniában.

A maczedonok föllázadtak a török uralom ellen. Ugy látszik ennek a tartománynak is fölvirrad valahára jobb sorsa. Hanem az önállóság kiküzdése sok véráldozatba fog

mit elmondunk a szellem különböző tulajdonságairól, összejöhetnek egy szép szellemben, mindazonáltal amennyiben e ezimet végtelen számu sok költő és unalmas író nyerte már el, leggyakrabban csak arra szolgál, hogy vele az embereket nevetségessé tegyék inkább, mintsem dicsérjük.

Noha a szellemnek sok, de egyet jelenteni látszó jelzői vannak, azok hangoztatási módja és árnyalata megjelöli a különbségeket; mivel azonban a kifejezési árnyalatok és módok nem érzékithetők írásjelekkel, nem bocsátkozom oly részletekbe, melyeket lehetetlen volna jól kimagyaráznom. A gyakorlat rendszerint eléggé megérteti azokat; azt mondva, hogy valaki szellemes, hogy sok szellemmel bir, hogy jó szellemű ember, csakis a hangárnyalat és hanghordozás *) az, mely a különbséget megadja e kifejezések között, melyek a papiroson annyira egyet mondók, noha a szellemnek különböző fajtáit jelölik.

Mondják, vannak emberek, kik egy szelleműek, több szelleműek, vagy, hogy a szellem minden nemével birnak.

Lehetünk balgák sok szellemmel, s lehetünk nem azok, kevésvel.

Sok szellemmel birni kétértelmű kifejezés. Össze lehet foglalnunk a szellem eddig szóbakerült minden fajtáját, lehet azonban

*) Bámulatos a hanghordozás fontossága a francia nyelv kifejezéseiben; a gallicismusok legtöbbször ugyanazon kiírás mellett csupán a hangárnyalat által nyerik a jellemző különbséget. A fent mondottak e szempontból értelmezendők. C. R.

kerülni épúgy mint a többi balkáni népeknek. A macedonok különben az egész országban szervezkednek. Az eddigi összeütközéseknél mind az ő részükről, mind a törökök részéről iszonyu kegyetlenségek történtek, mely alkalmakkor kitűnt, hogy a lázadók hadi szerekkel bőven el vannak látva. A szomszédos Bulgáriában lázító iratokat szórnak szét, melyekben a testvérnép ügyét ajánlják védelembe. A nagyhatalmak eddig tétlenül szemlélik a macedoni mérszárlásokat és gyujtogatásokat, melyek a fogékony balkáni népeket lázas izgalomban tartják.

A pápa szava.

A loli-i püspök a minapában kihallgatáson volt a szent Atyánál, mely alkalommal örömmel jelentette, hogy egyházmegyéje területén sok kath. egylet és közigazgatási választási bizottság működik, melyek élénk működést fejtenek ki; de egyuttal sajnálatos emlitette fel azt is, hogy néhány plébános semmit sem tesz a kath. tömörülés érdekében, mert szerintük a helybeli viszonyok nem alkalmasak a mozgalom megindítására. Ő Szentsége ez utóbbi plébánosokra vonatkozólag szóról szóra ezeket mondá: „Nem mozognak, mert nem akarnak dolgozni. Hogyan mondja egy lelkész, hogy nem opportunus az, amit a pápa óhajt? Az ilyen papnak jobb volna, ha nem is járulna az oltár elé.” A püspök főpásztori körlevélben tudatta papságával a szent Atyának ezen emlékezetes mondását.

Az anglikán egyház a pápához.

Az angolországi Egyházi unio (Charch Union, mely nem tévesztendő össze a kath. egyház iránt ellenséges irányu Charch Associationnal) június hó 27-én tartotta ezévi

azok között mi különbséget sem kijelölnünk. Megjeleníthetjük néha a szellemet abban, amit mondunk, a nélkül, hogy mivoltunkban az megvolna. Lehet bennünk szellem, s az lehet korlátolt is. Lehet bizonyos saját szellemünk bizonyos dolgokban, másokban nem; lehet sok szellemünk, de miben sem saját-szerű; sok szellemmel bírván gyakran erősen alkalmatlanok s másokra nézve terhesek vagyunk. Ugy látszik azonban, hogy az illetén szellem legnagyobb érdeme az, hogy néha kellemes a társalgásban.

Jóllehet a szellem productioi végtelenek, nekem úgy tetszik, lehetne azokat következőképen rendszerezve megkülönböztetni:

Vannak szép dolgok, melyekben mindenki képes meglátni és érezni azt ami szép. Vannak dolgok, melyekben megvan a szép, s mégis unalmasok.

Vannak szép dolgok, melyeket mindenki átérez, jóllehet nem mindenki tudja okát adni.

Vannak olyannyira finom és gyöngéd dolgok, hogy kevesen képesek csak minden szépségét észrevenni.

Vannak kevésbé tökélyes dolgok, melyek azonban oly művészettel mondatnak, annyi oksággal és keccsel állíttatnak fel és támogattatnak, hogy csodálatra méltókká lesznek.

közgyűlését Londonban. Ez az unio manapság az anglikán egyház legtekintélyesebb országos egylete, melynek 35,237 tagja van, köztük 27 anglikán püspök és 4277 anglikán lelkész. A Charch Union nyíltan arra törekedik, hogy megegyezést létesíthessen az apostoli Szentszék és az országos anglikán egyház között. A közgyűlés legérdekesebb mozzanatát lord Halifax jelentése képezte XIII. LEO pápától nyert külön audienciájáról. A lord kifogyhatatlan volt a pápa erényeinek, bölcsességének és békés szándékainak magasztalásában s többek közt azt mondta, hogy a Charch Unionnak az legyen legnagyobb feladata, hogy a római Szentszékot meggyőződtesse az anglikán egyház egyesülési szándékának őszinteségéről. A közgyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, mely megbizva az elnökséget, hogy fejezze ki az unio köszönetét XIII. LEO pápának az angol nemzethez intézett legújabb enciklikájáért, melyben a két egyház csatlakozását óhajtja.

A liberalizmus hanyatlása.

A liberalizmus Ausztriában, úgy látszik, teljesen lejárt magát. Plener, a német baloldal eddigi vezére, Ausztria legliberalisabb államférfia, ki legutóbb a pénzügyminiszteri tárczát vitte, nyílt levelet intézett pártjához, melyben kijelenti, hogy a politikai pályától teljesen visszavonul. Ez elhatározását annak tulajdonítják, hogy a királyi kiballgatás alkalmával Őfelsége értésére adta Plenernek, miszerint a lármás liberalizmusban tovább nem bizhatik. Plener ugyanis nagy garral vállalkozott a pénzügyek rendezésére, s egész minisztersége alatt egy lépéssel előbbre nem tudta vinni a pénzügyi bajok orvoslását. Őfelsége szavai-ból Plener azt is kivette, hogy Ausztriában hosszú időre hitelét veszté a liberalizmus, s eként az ő törekvései hiu erőlködések lennének.

V i d é k.

— **N.-Károly.** Simontsits Bélát f. hó 4-én iktatták be Szatmárvármegye főispáni székébe. A főispánt N.-Károlyba érkezésekor Schusztterich polgármester üdvözölte. A megyei széktér lépcsőházában Nagy László alispán fogadta a tiszt kar élén. Este a polgárság faklyásmenetet rendezett. A másnapon tartott közgyűlésen Z a n a t h y Ferencz megyei főjegyző üdvözölte ősi szokás szerint a főispánt, a ki letette a hivatalos esküt, és elmondotta program-beszédét. Utána az alispán szólott a megye közönségének nevében. A küldöttségek fogadása után 300 terítékes bankett volt a kaszinóban, a hol a király éltetése után az alispán és mások — köztük Károlyi István gróf — éltették a főispánt. A legnagyobb feltűnést keltette Károlyi István gróf beszéde, melyben a hivatali korrupció kiirtására kérte az új főispánt, többek közt ezeket mondván: „Ragadja meg szilárd kezekkel Szatmár vármegye kormányzatának gyeplőjét, halgattassa el a szájhősöket, ébreszse fel álmukból az alvókat, szoktassa őket rendre, fegyelemre és munkásságra; ha méltóságod a szabadelvű párt hive és a magas kormány közege is, arra kérem, egyben ne legyen szabadelvű, de legyen a szó legnemesb értelmében konzervatív: a „tisztesség“ és a „beesület“ megbirálásánál és megítélésénél.”

— **Szakasz.** Hámon Róbert ujmisés e hó 2-án, a hitközség fogadott ünnepén tartá primiciáját Szakaszon, mely alkalomra a legnagyobb távolságból összesereglett a rokonság s a család jó emberei ezek közt Szatmárról az irgalmas nővérek tartományi főnöknője, 3 társnővel. Az ifju pap manufactora Hámon József ez. kanonok, az ujmisés nagybátyja volt, az ünnepi beszédet Hipich József, jézustársasági atya, a püspöki konviktus házfőnöke tartá. Az assistentiát Ratner Mihály pinkafői pleb. szentszéki ülnök, Müller Jakab, esp. pleb. Hirly J. Lang F. Makucz, Mellau Gy. Dunai J, Hámon Ferencz, Heilinger debreczeni hittanár, Unger L, Zubriczky Aladár esztergom m. káplán s Einholez s. lelkészek képezték. A szép templomi ünnep után az ujmisés szüleinél barátságos lakomára gyűltek össze, a hol is a nagyszámu vendégkoszoru jelenlétében megható beszédben emlékezett meg a fiatal pap ő szentségéről, a felkent királyról s a kegyes főpásztorról. Nagy örömet okozott szerett nagybátyja főként az ujmisésnek és hozzátartozóinak, midőn felolvasta a püspök őméltósága kegyes iratát, melyben Hámon Róbertet püspöki ceremonáriussá és aktuáriussá nevezi ki. Ugyancsak a kanonok ur köszönté fel a szülőket, majd Dunay plebános a kanonok urat, ki rögtön a pinkafői plebános egészségére üritett poharat. Megemlékeztek még Müller esp. urról, s az ünnepi jeles szónokról stb. A vendégek egy kellemes nap emlékével távoztak.

— **Bikszád.** A Szent-Bazil rend bikszádi zárdájában jótékony szívéhez mérten ünnepelte meg Pásztory Árkád zárdafőnök ur a főispán beiktatását. A beiktatás napján ugyanis felhuzatta a zárda-templom tornyára a nemzeti lobogót s az avasi bérezekekről visszhangzó mozsár lövések utján adta tudtul a környék lakóinak, hogy e napon avatták székébe Szatmár vármegye új főispánját. Délelőtt hálaadó isteni tisztelet tartott a zárda templomában, s utána a kolostor udvarán Bikszád község meghívott szegényeit vendégelte meg a bőkezű főnök, hogy emlékezzenek vissza a nap jelentőségére. Később lakoma volt a zárda éttermében, melyen a főnök ur, ki mint hitbuzgó egyházi férfi, valódi emberbarát, jó hazafi és vendégszerető magyar házigazda a megye határán túl is messze földön ismeretes, pohár köszöntőben éltette az új főispánt. A főnök ur különben rendszerint így üli meg a jelentősebb napokat, így Ő felsége névnapján is megszokta vendégelni a környék vendégeit, kiket az elmúlt tél inséges ideje alatt is folyton istápol.

— **Huszt.** Szépi Béla új főlshentelt pap f. hó 7-én mutatta be az Urnak első sz. mise áldozatát városunkban. Az ünnepélyen a hivek nagy számmal vettek részt. A manufactori tisztet Ulférth Alfonz esperes plebános végezte, az ünnepi szent beszédet Fásztusz Elek szatmári főgimnáziumi tanár mondotta nagy hatással. Délben barátságos ebéd volt a plébánián, a hol a lelkes felköszöntések nem hiányoztak. Az ujmisés kápláni működését Fehér-Gyarmaton fogja megkezdeni Gáspárdy Rudolf ez. kanonok, esperes-plebános oldala mellett.

— **Beregvármegye** területén az ezredéves országos nagy ünnepély alkalmából több állami iskola lesz szervezve. Ignécz, Patkányócz, Uj-Dávidháza, Klucsárka, Gorond és Izsnyéte községben a hitközségek u. i. elhatározták, hogy felekezeti iskoláikat

beszüntetik s az iskolai belsőségeket, épületeket használati joggal a létesítendő állami iskolának engedik át. A felsorolt politikai községek közül Uj-Dávidháza 2000 frtot, Izsnyéte 1500 frtot és alkalmas telket, Gorond és Klucsárka községek pedig alkalmas telket ajánlottak fel a szervezendő állami elemi iskola részére.

— **Máramarosmegyében** a határszélén épült új vasut Rahó és Körösmező között teljesen elkészült s július 15-én adják át a közforgalomnak. Körösmező a határszéli állomás s 1200 méteres alagut vezet Galiciába Woronienka állomásra. A körösmezői vasuti állomás meglepő szép, csak maga az épület 78 ezer forintba került. 240 ágyu számára van rakodóhely. Az állomás előtt sinpár fut 800 méter hosszúságban. Julius 1-ére volt kitűzve az új vasuti vonal megnyitása, de igen sok földomlás történt s ez akadályozta a mondott időben való megnyitást. Nemesak stratégiai szempontból fontos ez új vonal, hanem közgazdasági tekintetben is sokat fog lendíteni a Kárpátok vidékein.

Tanügy.

Tornatanitók fizetése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a középiskolák tornatanitóinak javadalmazás tárgyában a következő rendeletet, illetve az alábbi szabályzatot adta ki:

1. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alatt álló nyolczosztályu középiskolákban működő s törvény szerint képesített önálló (rendes) tornatanitók rendszeresített állami alkalmazottak s mint ilyenek, az 1893. évi IV. t.-cz. által megállapított X. fizetési osztályba tartoznak. Fizetésük 800, 900, 1000 frt, a megfelelő lakpénzzel és 100—100 forint ötéves pótlékkal. Mint a középiskolákban működő többi rendes tanárok, heti 18 órai tanításra kötelezhetők. 2. Ha a tornát nem rendes tornatanító, hanem ugyanazon iskola más tanára mellékesen, vagy más tanintézeti tanár, avagy más bejáró tornatanító állandóan tanítja, aminek szüksége különösen akkor áll be, ha a tanintézet csonka vagy ha a tanulók kisebb száma miatt az osztályok összevonhatók s így nincs annyi tornaóra, hogy rendes tornatanitót kellene alkalmazni, vagy pedig, ha rendes tornatanító nem alkalmazható, akkor az így alkalmazott, (mint rendkívüli tornatanitók, vagy óraadók), alapul véve az 1883. évi XXX. törvényezikk 32. §-ában megszabott heti 18 órát, egy óra után jutalomdíjra a vidéken a 800 frtos törzsfizetés 1/18-ad részét igényelhetik a fővárosban pedig a magasabb 900 frtos fizetés 2/18-ad részét, ami az első esetben egy-egy heti óra után 44 frtot, a másodikban 50 frtot tesz ki. 3. A 2. pontban jelzett kules szolgál a jutalmazás mértékeül akkor is, ha a tornatanító 18 órán felül tanít, (például párhuzamos osztályok esetén), vagy ha a tornatanitót, (például betegség esetében), mások helyettesítik.

Helyi hírek.

— **A főispáni beiktatás.** Simontsits Béla kinevezett főispánunk f. hó 6-án tartá ünnepies beiktatását városunkban. A főis-

pán itteni fogadtatása méltó volt jó hírnevéhez, mely jövetelét megelőzte. A vonatnál, hol nagy számu közönség a bizalom őszinte lelkesedésével fogadta, Böszörményi Károly kir. tanácsos, polgármester, üdvözölte a város közönsége nevében. Az üdvözlő beszéd után díszes kocsisor kíséretében, mint püspök urunk ő méltósága vendége, a püspöki palotába szállott, hol a főispán elvált káptalan és központi papság tisztelgését fogadta püspök ur őméltóságával élén, a ki örömet fejezte ki a főispán abbeli intézkedése felett, hogy midőn díszes állása elfoglalása végett városunkba érkezett, mindenek előtt az Isten házáat kívánta felkeresni s az Ő áldását kérni ki további működésére. A papság is ezért fog imádkozni, kérve Istent, hogy a főispánt működésében segítse s a fenséges dinasztia, a haza és városunk boldogítására igen soká éltesse. A főispán köszönettel fogadta a papság figyelmét. Zálogát látja ebben annak a jövőnek, a mely hite és reménye szerint békésen fogja megoldani a jelen helyzetet. Az éljenzéssel fogadott rövid beszéd után püspök ő méltósága bemutatta a főispánnak a főispán elvált káptalan jelen volt tagjait és a többi jelenvoltakat. — Tíz és fél órakor püspök ur ő méltósága a főispánnal díszfogaton a székesegyházba ment, hol már a különféle hatóságok tagjai s nagy számu közönség várakozott az érkezőkre. A székesegyházban püspök ő méltósága teljes segédlettel „Veni Sancte“-val egybekapcsolva csendes misét mondott, mialatt a „Cecília egyesület“ tagjai énekeltek. Mise után a város háza dísz termében rendkívüli közgyűlés volt, minek kezdetén polgármester örömet fejezvé ki a közönség szép számu megjelenésén, felkérte Boros Bálint, Farkas Antal, Uray Géza és Tabajdy Lajos képviselő urakat a kinevezett főispán meghívására a beiktatásra. Lelkes éljenek között jelent meg a főispán püspök ő méltósága kíséretében a díszteremben, hol főjegyző felolvastván a kinevezési okiratot, a főispán letette az esküt, melynek elhangzása után férfias érezes hangon, röviden bár, de világos határozottsággal mondá el programbeszédét, melyet a közönség többször zajosan megéljenezett. Beköszöntőjében jelezte intentióit, melyek vezérelni fogják. Minden politikai párt fellet fog állani, tiszteletben tartani az egyéni meggyőződést, ápolni fogja a vallásfelekezetek közötti békét. Az önzetlen, kitartó munkásságnak barátja, ebben igyekezni fog előljárni, a munkásságot másoktól is elvárja. A város érdekeit hatalmi állásában minden adandó alkalommal törekedni fog érvényre juttatni. Szavaira a polgármester felelt a tőle megszokott kendőzetlen nyíltsággal. Üdvözlését fejezi ki Szatmár szab. kir. városunk törvényhatósága nevében. Reméli, hogy a főispán az igazságot és a közérdeket semmi magán érdek által nem fogja engedni letiportatni. — A főispán köszönő beszéde után következtek a különféle tisztelgők fogadása, szám szerint mintegy 16 küldöttségé. Délben 1 órakor díszebéd volt a „Társaskör“ termeiben, melyen mintegy 300 ember vett részt. Az ebéd a legvidámabb hangulatban folyt le, melyen számos tósztt hangzott fel. Elsőben főispán emelkedett fel poharat emelve a királyra, Böszörményi Károly, dr. Fejes István a város közönsége nevében üdvözölték a főispánt. Tabajdy Lajos a tolna vármegyei közönséget, Nagy László alispán Szatmár város közönségét, Jandrisics János apátplébános a főispán nejét, anyját és általában kedves családját éltette.

— **A főispán tiszteletére** püspök urunk ő méltósága f. hó 7-én dísz-ebédet adott. Jelen voltak: Pápay és Pacor Vilmos tábornokok, Ludmann Gyula ezred parancsnok és Nicoladoni alezredes, Böszörményi Károly polgármester, Kiss Gedeon főkapitány, Pécsy Antal, Galba, a káptalan, Fekete, Tabajdy. Püspök ur ő méltósága meleg hangu felköszöntőjében Isten áldását kérte a főispánra és itteni működésére, melyet örömeinkre és épülésünkre „Veni Sancte“-val óhajtott megkezdeni. A főispán viszont a szives házigazda jólétére emelte poharát, hangsúlyozva, mennyire lekötölte őt magának, midőn mint ismeretlent vendégszerető házába hívta meg. Böszörményi polgármester Pápay s végül Püspök ur ő méltósága Pacor tábornokot éltette, ki szintén e napokban foglalta el magas állását.

— **Szatmár szab. kir. törvényhatósága** júliusi rendes közgyűlésén, f. hó 8-án délután elnökölt először Simontsits Béla főispán, ki midőn elfoglalta az elnöki széket üdvözölte a bizottsági tagokat s a közgyűlést megnyitotta. — Olvastatott a belügyminiszter leirata, mely szerint a róm. kath. elemi iskolához a püspökség által kinevezett igazgató díjazására vonatkozó kérelmet elutasította. — Belügyminiszter az 1894. évi zárszámadást helyben hagyta. — Belügyminiszter a gőzmalmi társulat részére a város által megszavazott 100 drb. részvény ügyében újabb felterjesztést kíván. — A zöldfa vendéglő nyilvános árlejtés útján fog kiadatni bérletbe. — A méntelepen kért újabb munkálatok 830 frtban megszavaztatott — A kántortanítók fizetése 100 forintra emeltetett. — Mónus Lajos tűzfelügyelő fizetése 240 frtról 360 forintra emeltetett. — A vilámvilágítási bizottság előterjesztésére 2250 frt. előleg kiutalványoztatott. — Brand Róbert pénztári ellenőrnek betegsége miatt 2 havi szabadság engedélyeztetett, s 150 forint segély utalványoztatott. — Lengyel István számtiszt f. évi augusztus 1-től 367 forinttal nyugdíjaztatott.

— **Pápay Sándor** nyugalmazott honvéd tábornok, miként sajnálattal értesülünk, még ez év őszén családjával együtt állandó lakását Szatmárról Grácba helyezte át.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. Schmidt Sándor sajtó-szentpéteri járásbírósi aljegyzőt a helybeli kir. törvényszékhez hasonminőségben, helyezte át.

— **Egyházi kinevezés.** Hámon Róbert ujmiséis áldozópap püspöki ceremoniarussá és actuariussá neveztetett ki.

— **Áthelyezés.** Einholz József káplán Kr.-Béltekről Vállajra helyeztetett át hasonló minőségben.

— **Gyászhir.** Schlechta Venczelné szül. Filomena de Marochina, folyó évi július hó 7-én éjjeli 11 órakor, életének 49-ik, boldog házasságának 33-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 9-én, kedden délután 5 órakor helyeztettek a róm. kath. temetőbe békés nyugalomra. Áldott legyen emléke!

— **A gőzmalmi részvények** tárgyában, miket a város is aláirt, a miniszter leiratot intézett a városhoz, melyben tudatja, hogy a hozott közgyűlési határozatot mielőtt jóváhagyná, kívánja, hogy a jelenlegi részvények leiratása tekintetében fenforgó indokokat pótlólag tüzetesen fejtse ki. „Az iratokból ugyanis az látszik — mondja a miniszter — hogy a jelzett gőzmalom-társulat voltaképen egy életre való vállalat volna, melynek újabb berendezésére és forgó tőké-

vel leendő ellátására nagyobb tőkére van szüksége, melyet újabb részvények kiadása útján kíván beszerezni, e ezébből azonban a régi részvények értékének leírása mi összefüggésben sincsen, mivel ez uton tőke nem szereztetik, hanem csak a vállalat tartozásai apasztatnak, még pedig oly radikális módon, melylyel csak a tönk szélén álló vállalatok élnek és éppen azért, mielőtt megengedhetném, hogy a város törzsvagyonát ily vállalatba befektessék, kívánnom kell, miszerint a kérdéses vállalat tulajdonképeni vagyoni helyzete tekintetében kimerítő tájékoztatást nyerjek.

— **A gazdasági egyesület** választmánya f. hó 2-án d. u. a városháza disztermében Vécsey József báró elnöklete alatt ülést tartott, melyen tárgyalás alá vétetett az országos gazdasági egyesület leirata, melyben annak elnöke köszönetét fejezi ki az egyesületnek a kongresszus iránt tanusított érdeklődéséért, s további támogatást kér az egyesülettől. — A betérjesztők csikólegelőre vonatkozó jelentésre vonatkozólag elnök tudatja, miszerint a telepen, melyet legközelebb megtekintett mindent rendben talált, a legelő igen jó; megérdemli az intézmény, hogy annak pénzügyi oldala rendezve legyen, e végből a titkár javaslatához képest egy bizottság kiküldetését ajánlja. A szőlőtelepről beadott jelentés szerint van a telepnek 3000 gyökeres és 98.000 drb. sima vesszeje, ezenkívül van mintegy 20.000 drb. zöld ójtása. Minthogy a telepnek az a célja, hogy a közönséget jutányos árban lássa el ültetvénynyel, Vécsey József báró indítványozza, hogy a szőlőszeti szakosztály bizasék meg az ültetvények számbavételével, valamint azzal, hogy mit, mikor és mennyiért lehet annak idején áruba bocsátani. — Az arankairás tárgyában a választmány elnök indítványát elfogadja, mely szerint a gazdasági egyesület egy átiratot intéz a megye alispánjához és Szatmár város polgármesteréhez, hogy az arankairás tárgyában a törvény intézkedését kellő erélylyel hajtassák végre.

— **A torna és vivó-egyesület** választmánya elhatározta, hogy a torna-gyakorlatok július, augusztus és szeptember hónapok alatt beszüntetendők. Ugyanesak ebből az alkalomból tervbe vette, hogy szeptember hó elején a eziblesi hegyekre kirándulást rendez, melyre a nagyközönséget külön kibocsátandó aláírási ívek útján fogja felhívni. A kirándulás körülbelül 4 napot vesz igénybe Nagy-Bánya és Déva érintésével.

— **Erdőbecslés.** A városi erdőségekből eladásra kijelölt 2085 hold erdő becslési munkálatát Jóny Gusztáv erdész-mérnök befejezte s azt a kir. erdőfelügyelő és a városi közgyűlés által kiküldött bizottság felülvizsgálta s teljesen kielégítőnek találta. A tölgyfa állomány választékok szerint van megbecsülve s összesen hét osztályba van sorozva. Találtatott pedig dongafa 20288·2 tkm³, erős épületi fa 78131·1 km³, gyenge épületi fa és szarufa 111001·4 km³, vasuti talpfa 2103·8 km³, távirtdarud 2975·5 km³, hasáb tűzifa 12881·4 ürm³, dorongfa 102721·9 ürm³, összesen 3 haszonfa és 115.603·3 ürm³ tűzifa. A faárak r. helyi viszonyok és piaczi árak figyelembe vételével választékok szerint a lehető mérsékelttel vannak megállapítva s ily módon az összes faállomány 1.860,010 frt 31 kr-ra van becsülve. Az árverés ez alapon fog megtartatni s e felett a legközelebbi közgyűlés fog határozni.

— **Henry műlovárdája** f. hó 9-én az az tegnap meg kezdte a Deák téren felállított arénában előadásait. — A falragaszok sokat ígérnek az estélyek sikeres előadásaihoz.

Irodalom.

— **Felhívás előfizetésre.** Kérjük t. olvasóinkat mint közönségesen azokat is, a kik részint egész évre, részint a jövő félévre már előfizettek, azokat is, kik a jövő félévre előfizetésökkel még hátra vannak, hogy a „Religió-Vallás“ olvasóinak és előfizetőinek körét a katolikus értelmiség minden rétegére egyre növekvő arányban kiterjeszteni segítsenek. Az előfizetés félévre 5 frt Budapest VI. Bajza utca 14. sz. A Religió szerkesztője.

— **„Rövid halotti szent beszédek.“** idegen kútfők nyomán írta és kiadja két áldozó pap Szatmárt. A katolikus lelki pásztorokat is igen gyakran szokták fölkeríteni, hogy az elhunytak koporsója-, vagy sirja fölött az érdekelt gyászolókhoz vigasztaló szavakat intézzenek. E ezéllra megbecsülhetlen szolgálatot tesz a fentemlített, s tudunkkal a magyar kath. irodalomban egyedül álló kiadvány, mely hit- és erkölcsi igazságokat tartalmazó 42 rövid halotti szent beszédet foglal magában. — Ára füzve 1 forint (etiam e. s.) Kapható a „Pázmány-Sajtó“ czimén, Szatmáron.

— **„A Komlóvirág.“** Elbeszéli János bácsi. Mint első füzete „a magyar nép könyvtára“ czimű vállalatnak, úgy jelent meg. Egy tanító családjának életét vázolja kedves elevevénnyel, megható egyszerűséggel s keresztényi nemes érzellemmel. Őszintén reméljük, hogy a szülők és tanítók a legnagyobb örömmel karolják fel e könyvet, melynél kedvesebb olvasmányt alig adhatnának jó gyermekeiknek. A szatmár-egyházmegyei irodalmi kör kiadása. Kapható Szatmáron, a Pázmány-sajtóban, ára 20 kr.

— **A kath szellem a tanítóknál.** Elnöki megnyitó beszéd, melyet a szatmár- és ugocsamegyei r. k. tanító-egyesületnek 1894 ápril 11-iki közgyűlésén tartott dr. Steinberger Ferencz. E magas röptű, eszmékben gazdag s a modern viszonyokat teljesen felölelő beszédet, melyet a kath. lapok örömmel siettek közölni s mely külön füzetben is megjelent, különös figyelmébe ajánljuk a tanügy összes barátainak. Megrendelhető Szatmáron a „Pázmány-sajtóban“ Ára 10kr.

— **„A Megváltó.“** Jézus földi élete a négy evangélista és több jeles kútfő nyomán, 27 bibliai képpel. Írta dr. Buza Sándor. — Ára diszk. 90 kr. 2) „A kereszténység szeretet leánya.“ Emlékirat, egy irgalmas nővér naplószerű jegyzetei alapján a „Karthauzi“ elmélkedő alakjában, egy képpel. Közli dr. Buza Sándor. — Ára diszkötésben 70 kr. 3) „Károcsónyi pásztorjáték“ versben. Írta Beregi Sándor. — Ára 5 kr., 10 példány 40 kr. Megrendelhető Szatmáron dr. Buza Sándor, papnevelőintézeti aligazgatónál.

— **A colosseum vértanú** O' Reilly után Matyeczko T. A mártírok kiomló vértől megszentelt csodás amfiteatrum remek leírását s az ott elvérzett ker. hősök megható életirátat nyújtja nekünk e szép kiállítású könyv. Sz. Gaudentiustól kezdve, ki a colosseum építője s első vértanúja volt, a gyönyörű életrajzok hosszú sora következik, melyek érdekesítő, finom irányuk, mély tudományjal összegyűjtött történeti adataik

s a szivigható ker. lelkesedés hangja által minden dícséretnél jobban ajánlják önmagukat. Kiadja a Pázmány-sajtó, ára 1 frt 20 kr.

— **Dr. Czirbusz Géza tanár** Balbi Adorján földrajzát újból megírta és kiadta Szabó Ferencz német-eleméri plébános történelmi és földrajzi könyvtárában. Most jelent meg a műből a II. és III. kötet, az első tavaly bocsátották közre. Szép illusztrációk, tartalmas fejtegetések és új adatok feldolgozása teszik e földrajzi nagy munkát becsessé. A megrendelések N.-Elemérre (Torontál m.) Szabó Ferencz plébánoshoz küldendők. Az I. II.-ik kötetnek ára 6 frt. Az egész műnek ára 20 frt. Ily terjedelmesen egyetlen magyar munka sem irt még eddig az általános geografiáról, Afrikáról, Amerikáról és Ausztráliáról, mint Dr. Czirbusz Géza tanár. Egy-egy kötet 600—700 lapra terjed s kényelmes tárgyjegyzék tájékoztat minden geografiai kérdésben. Különösen kiemelendő, hogy az író páratlan a tények megítélésében, a mi sokat mond nálunk, kik a németből tanulunk és velők lelkesülünk a germánokért, míg a kath. román nemzeteket többnyire kicsinyeljük még geografiai tetteikben is. Dr. Czirbusz Géza megadja a francia, spanyol népnek az őket illető részüket s a világot nem tekinti a germánok kizárólagos terrenumának. Nemrég mutatványt közöltünk a II. kötetből.

— **Egyházi sz. beszédek Bourdaloue és Massilon nyomán** Nagy nyolczadrét, 36 iv. Az egyházi év minden vasár- és ünnepnapjára és néhány kiválóbb nap alkalmára tartalmaz egy-egy sz. beszédet. E két hatalmas francia szónoknak eszmékben gazdag, szigoruan következetes, kiválóan tanulságos, de nagy terjedelmű beszédeit gondos tanulmányozással egy főlórás beszédekké olvasztottam össze. Kapható Szalay Sándor székes-egyházi hitszónoknál Szatmárt. Ára füzve 3 frt (e. 10 s.) vászon kötésben 3 frt 30 kr. (e. 11 s.)

— **„Feladatunk a polgári házas-sággal szemben“** cz. művem az egyházmegyei approbatiót megnyerte, sajtó alá került s lehetőleg rövid idő alatt a megrendelők kezeibe jut. Addig is szives türelmüket kérem. Egyuttal kérem a még megrendelni szándékozókat, sziveskedjenek mielőbb jelentkezni, hogy kellő számú példányok nyomtatása által annak idején minden igénynek megfelelhessenek. A mű erga 4—5 sacra assignanda is megrendelhető (1 frt 50 kr. helyett). Szatmár, 1895. jun. 15. Tisztelettel Bagossy Bertalan püspöki szertartó.

Különfélék.

A rendőrségnél: A kapitány a rendőrhöz: Mit követett el az előállított?

A rendőr: „Ott volt a nép közt, én azt mondtam neki, maga is a gyujtogatók közt van? Ő azt felelte: igen. Erre elfogtam.

A kapitány a vádlothoz: Vallja be, ugy-e maga anárkista?

A vádlott: Nem én kapitány ur, én kályhatisztító vagyok.

Biró előtt: Biró: Megint itt vagy te cigány! No megállj, majd megtanítalak én tégedet lopni:

Czigány. Sohse tessék fáradni biró ur a tanítással. Irtek in mán ához.

A papirosról. Érdekes adatokat közöl a Magyar Nyomdászata papirosról. Elmondja, mint készítették az első papirost a papyrus hánésából az egyiptomiak

addig, a míg ez a növény ki nem pusztult. Rámutat a régi nyomozások eredményeire, a germán népek a bükkfa háncsát is használták papirosnak s arra jegyezték föl nevezetesebb eseményeiket és regéiket. A könyv német neve (Beh) valószínűleg származási összefüggésben is áll a bükkfáéval (Buche). A közép korban az írástudó emberiség a pergament használatához volt kénytelen fordulni. A pergament tulajdonképpen cserzetlen állatbőr, rendszeren kutya- vagy kőzati bőr, a melyet előbb oltott mézszel szűrletlenítettek s azután simítás által tették alkalmassá az írásra. Hazánk törvényeit nagyjából erre irták, s az ügyvédi diplomát, nemesi leveleket ma is kutyabőrnek nevezik. A rongypapír feltalálásának dicsősége a khinaiaké. Még Krisztus sz. e. 123-ban találta ezt föl a menyői birodalom egyik minisztere, Cs-Lün. A khinaiaktól a tatárok, ezektől ismét az arabok tanulták el, a kik Spanyolországba is bevitték. Az első papirosalmot azonban Holbein állította fel Regensburgban 1270-ben, Magyarországban pedig a brassói Honter János 1547-ben. Azóta fából, szalmából meg egyéb hasonló anyagból is készítenek papirost, a mely azonban nem olyan tartós, mint a rongypapír. Mostanában készült könyveink papirosa alig képes megküzdeni 50—100 esztendő viszontagságaival, míg a rongypapír 5-ször annyi ideig is eltartott. Legujabban a cukornádból próbálnak papírt előállítani, s a vállalkozó yankeek valószínűleg fel fogják karolni ezt az eszmét s talán nemsokára már mi is meggyőződhetünk az új papiros minősége felől.

Hirdetések.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

mészáros és hentes, fris és füstölt
husneműek üzletéből.

← SZATMÁR, SZÉCHENYI-UTCZA SARKÁN. →

1 kilo I. rendű marha hus	—	—	52	kr.
„ Sertés hus	—	—	48	„
„ Borjú hus	—	—	56	„
„ Juh hus	—	—	—	„
„ Fris disznó zsir	—	—	68	„
„ Vastag szalona	—	—	60	„
„ Háj zsirnak	—	—	60	„
„ Paprikás szalona vékony stráf	—	—	72	„
„ Fehér sós szalona táblákba	—	—	64	„
„ Kolozsvári páczolt szalona	—	—	76	„
„ Füstölt szalona táblákba	—	—	72	„
„ Páczolt sonka esonttal	—	—	90	„
„ „ „ csont nélkül	—	—	1—	„
„ „ „ kifőve	—	1 frt	60	„
„ Fris kolbász bors. czitr. fokh.	—	—	60	„
„ Füstös kolbász fokh. bors.	—	—	80	„
„ Lengyel kolbász	—	—	80	„
100 pár finom virsli	—	4 frt	—	„
100 drb szalvalád	—	4	—	„
100 pár frankfurti tormás	—	7	—	„
1 kilo Máj sajt	—	—	80	„
„ Párizsi sajt	—	—	80	„
„ Czitromos sajt sült	—	—	80	„
„ Disznó fej sajt	—	—	64	„
1 db. Páczolt marha nyelv	—	—	70	„
1 kilo Tepertő	—	—	64	„
„ Vegyes hideg felvágott	—	—	80	„

**MINDENMŰ HUS FÜSTÖLÉST
JUTÁNYOS ÁRON ELVÁLLALOK.**

14— Tisztelettel **BÖLÖNYI LÁSZLÓ.**

Vasuti menetrend.

Érvényes 1895. május 1-től.

Állomások.		Személy vonat		Vegy. vonat	Személy vonat	
<i>Szatmár—Debreczen.</i>						
M.-Sziget	indul	11:30	6:00	1:35	3:58	
Királyháza	érkezik	1:51	7:47	8:54	5:47	
Szatmár		3:50	9:06	10:24	7:09	
Szatmár	indul	4:00	9:14		7:16	2:47
Nagykároly	érkezik	5:18	10:13		8:15	4:02
Debreczen		7:50	12:16		10:31	6:58
Budapest		1:50	8:10		5:45	
*) Debreczentől gyorsvonat.						
<i>Szatmár—Királyháza.</i>						
Budapest (Debreczenig)	indul	7:05	2:15	Sz. v. 9:40		
Debreczen gyorsvonat	érkezik	3:05	8:00	Sz. v. 3:47		
Nagykároly		5:09	10:29	6:11		
Szatmár		6:18	11:47	9:03	7:15	
Szatmár	indul	6:26	12:02	7:25	12:21	
Királyháza	érkezik	7:48	1:52	8:59	1:55	
M.-Sziget		9:52	4:30	11:00		
<i>Szatmár—Nagybánya.</i>						
		V. vonat.				
Nagybányáról	indul	5:50	3:25			
Szatmárra	érkezik	8:56	6:38			
Szatmárról	indul	6:43	7:30			
Nagybányára	érkezik	10:03	11:41			

Az éjjeli idő (esti 6⁰⁰-tól reggeli 5⁵⁰-ig) a perczeketjelző számok aláhuzásával van kitüntetve.
A Szigetről 10²⁴ perczkor érkező vonat csak Szatmárig közlekedik.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém úgy a Főtisztelendő Plebános urakat, mint a n. é. közönséget értesíteni, hogy Szatmártt Árpád-utca 4. szám alatti

szobrász-aranyozó műtermemben

több templomi berendezés van készen, mit úgy részletfizetésre, mint készpénzért árusítok. Készletem áll: több **Oltárok**, igen szép hófehér **Tabernakulumok**, fényes aranyozással ellátott **oltár-angyalok, gyertyatartók**, függő **Lusztterokból** különféle választékban.

Továbbá elvállalok templomi berendezésekhez szükséges egyéb tárgyak készítését, u. m. Jézus és Mária szive szobrát, a Lurdi Máriát barlanggal és **templomok** egész új **festését**, valamint régi tükör és képkeretek megaranyozását és e szakmába vágó minden más munkát jutányos ár mellett.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok

teljes tisztelettel

Nagy Nep. János
szobrász-aranyozó.

2—3